Sommertale 2024

Viceskoleleder, Deia Vejby

Kære store bussebørn

Sommerferien er lige om hjørnet. Den er tiltrængt og den er velfortjent!

Dét som er et særkende ved sommerferien, er, at de faste rammer, den daglige rutine og de mange krav for en stund er væk. Det kan føles befriende og kan give plads til oplevelser, som der ikke er plads til i en normal hverdag.

6 længe uger hvor vækkeuret er gemt langt væk. Ugeplaner, Teams, Word, Excel og alle skolens regler og forventninger - det kan I også pakke væk.

I kan nyde den frihed der er ved, at I glemmer, at kl.9.45 og kl.11.45 er vigtige tidspunkter i jeres normale skolehverdag.

Så, slap nu af, du har fri

Jeg vil i dag tale om den digitale tid vi befinder os i - og også lidt om kærlighed.

Der er meget ved jeres ungdomsliv som vi voksne kan genkende fra vores egen ungdom. Den første forelskelse, hvordan det føles at få karakterer, at skændes med sine forældre osv. Men jeres ungdomsår, dem, som I oplever lige nu, adskiller sig alligevel fra vores ungdomsår - og særligt på et punkt.

Alle os voksne - vi voksede ikke op med sociale medier. Vi udviklede os og blev til dem vi er i dag uden at være på mobilen flere timer om dagen. Camilla Mehlert, som er digital medieekspert, blev under et foredrag spurgt:

Hvordan tror du, vi vil se tilbage på vores digitale tid om 20 år?

Det første som faldt hende ind, var: *Vi ville sige undskyld til vores børn.*

Efter foredraget, har hun uddybet sit svar i en fiktiv tale, som hun tror kunne finde sted om 20 år.

Jeg vil citere fra talen:

Da vi lod sociale medier og spil spise en stor del af fællesskabernes og pausernes tid, skabte vi en opmærksomhedskrise med digitale forstyrrelser og FOMO (fear of missing out).

Det nærede drømmen om, at græsset altid er grønnere et andet sted end der, hvor vi er.

Og her er jeg nødt til at bryde ind i talen og give udtryk for min holdning. At græsset altid er grønnere et andet sted end der, hvor vi er - er en illusion!

Jeg ved, at lige netop dette fylder meget hos jer. Tanker som; De andre har det sjovere end mig, de andre har det nemmere end mig, det er langt federe et andet sted osv.

Der er forsket i, at størstedelen af unge mennesker i dag, er fyldt med sådanne tanker, og derfor kan det jo ikke være rigtigt, at græsset er grønnere et andet sted. Så gad jeg i hvert fald godt at vide, hvor dette magiske græs er.

Prøv ikke at lade tanker om at græsset er grønnere på den anden side fylde for meget. Brug jeres energi, hvor I er. Nyd det så meget I kan. Tankerne om at græsset er grønnere et andet sted er en illusion, som gør, at I måske ikke værdsætter det I har, og det fællesskab I er en del af.

Jeg fortsætter Camilla Mehlsens tale:

Det var ikke med vilje, men med adgangen til sociale medier gav vi vores børn den globale landsby som målestok for deres liv, for deres kroppe og for deres evner.

Dette forstærkede præstations- og perfekthedskulturen, og skønhedsfiltrene forvandlede det digitale jeg til det jeg, man gerne ville være - men ikke er.

Kunne vi have sagt os selv, at mange ville blive syge af at sammenligne sig med andre?

Vores børn sammenlignede sig med, og spejlede sig i unge fra hele den globale landsby – og ikke bare de unge mennesker, som de var sammen med In Real Life.

Camilla slutter sin tale med en undskyldning. Den lyder sådan her.

Det var ikke med vilje, men på få år satte vi gang i en digital udvikling, der skabte stor mistrivsel blandt børn og unge.

Undskyld! Undskyld, vi ikke passede bedre på jer. Vi vidste ikke hvad de sociale medier ville medføre.

Kære unge bussebørn – med citater fra Camillas tale i mente, vil jeg fortælle jer, at når vi laver regler om, at I skal aflevere jeres telefon, så handler det om, at vi vil passe på jer.

Det er os voksne, der har ansvaret for at sætte rammerne for jer - og det vi vil, er at give jer et bedre undervisningsmiljø, et rum til fordybelse og et mere meningsfuldt fællesskab her på skolen.

Vi vil jer det allerbedste, så aflever jeres telefoner uden diskussioner – også efter ferien.

Fra FOMO, sammenligningssyge og opmærksomhedskrise rykker vi nu fokus over på noget som er lidt behageligere; kærlighed.

Man siger, at størst af alt er kærligheden. Men hvad er kærlighed?

Vi ved alle sammen hvordan det føles at elske nogen og vi ved også alle sammen hvordan det føles at blive elsket. Så vi ved alle sammen hvordan kærlighed kan føles, men hvad er det?

Det er på en eller anden måde en uhåndgribelig størrelse. Det er på den ene side det allerstørste der findes, og det der binder verden sammen. Samtidig forsøger flere forskergrupper at undersøge følelser, herunder også kærlighed, ved at forstå følelser på elektronpartikelniveau. Følelser er elektriske impulser i nervebanerne.

Så kærlighed er det allerstørste, og samtidig noget af det allermindste. Vi skal helt ned i nanostørrelse.

Tag en centimeter og del den i 10, så har vi en millimeter. Det kan vi godt forholde os til.

Tag nu en centimeter og del den i 10 millioner små dele, så har vi en nanometer. Det kan vi ikke rigtig forholde os til.

Sådan forsøger nogen at forklare kærlighed, samtidig med, at det er noget af det allerstørste vi har. Hvis I keder jer i ferien, så lad mobilen ligge - grubl lidt over hvordan kærlighed både kan være det allerstørste og noget af det allermindste på samme tid.

Som sagt er ferien lige rundt om hjørnet. Lige om lidt skal I ned til en hyggestund i GVI efterfulgt at et "på gensyn, tak for i år, god ferie" til jeres lærere og klassekammerater.

Hermed en sommerferieopfordring fra mig til jer: Prøv at læg jeres telefoner væk i ferien.

Nyd øjeblikket med dem I er sammen med – om det så er på stranden, hvor en billion nanopartikler af vindbåret havsalt omgiver jer eller i et tæt kram med en i holder af en sen sommeraften.

De oplevelser I kan få sammen In Real Life, har en langt større værdi for jer - det er her I skaber jeres ungdomsminder.

Så, slap nu af, du har fri

Som jeg indledte med, er ferie lig med følelsen af frihed. MEN ferie indeholder også et paradoks. Paradokset ligger i, at alt den frihed man får i løbet af en ferie, kan gøre, at man pludselig savner sin hverdag igen.

Pludselig kan I mærke, at I savner at lære noget, I savner jeres klassekammerater, I savner bordtennisbordet, I savner jeres lærere - og I kan ligefrem komme til at savne morgensang og det fællesskab, der skabes, når vi alle sammen synger sammen.

Så kære jer, skønne unge mennesker. Tak for i år, hav en rigtig dejlig ferie, pas godt på jer selv og ikke mindst på hinanden.